



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ**  
**ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**  
**РІШЕННЯ**  
**АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 21 березня 2024 р.

Львів

№ 63/7-р/к

Справа № 63/3-02-62-2022

Про порушення законодавства  
про захист економічної конкуренції  
та накладення штрафу

Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності у період: січень 2016 року - серпень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в межах території міста Львів та Львівської області, на якій розташована газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено»), з часткою 100%, оскільки акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») єдине надавало відповідні послуги на ринку та не мало жодного конкурента.

Акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») у період: січень 2019 року - квітень 2023 року, встановлювало додаткову умову замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в межах території міста Львів та Львівської області, де знаходилась газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз», споживачі не мали змоги звернутися до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання зазначеної послуги.

За результатами розгляду справи № 63/3-02-62-2022 адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено»), порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання

об'єкта замовника до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розглянула матеріали справи № 63/3-02-62-2022 про порушення акціонерним товариством «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 16.01.2024 № 63-03/7п

## **ВСТАНОВИЛА**

### **1. ОСОБИ**

#### **1.1 Заявник**

- (1) «Інформація, доступ до якої обмежено»

#### **1.2 Відповідач**

- (2) Відповідачем у Справі є акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» (далі - АТ «Львівгаз», Товариство), («Інформація, доступ до якої обмежено»).
- (3) Згідно з інформацією, розміщеною в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності АТ «Львівгаз» за класифікацією видів економічної діяльності «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (4) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (5) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (6) Тобто, АТ «Львівгаз» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

### **2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ**

- (7) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 20.01.2022 № 14-01/26-АМ (вх. Відділення № 63-01/11-АМ від 24.01.2022), Відділення розглянуло заяву «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (8) Вимога Відділення від 04.02.2022 № 63-02/457в про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (9) Лист Відділення від 18.02.2022 № 63-02/679 «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо продовження строку розгляду заяви.
- (10) Розпорядження голови Відділення від 11.04.2022 № 63/5-РТВ про зупинення розгляду заяви.
- (11) Лист Відділення від 12.04.2022 № 63-02/796 «Інформація, доступ до якої обмежено» про зупинення розгляду заяви.
- (12) Вимога Відділення від 19.07.2022 № 63-02/1244 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (13) Вимога Відділення від 23.08.2022 № 63-02/1517 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (14) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 20.10.2022 № 63/65-рп/к розпочато розгляд справи № 63/3-02-62-2022 за ознаками вчинення АТ «Львівгаз» порушення законодавства про захист економічної конкуренції щодо дій, які полягають у встановленні побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., умов обов'язкового встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до ГРМ, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання об'єктів замовників до газорозподільних мереж, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг з приєднання), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (15) Розпорядження Голови Відділення від 20.10.2022 № 63/19-РТВ про поновлення розгляду заяви.
- (16) Лист Відділення від 21.10.2022 № 63-02/2192 «Інформація, доступ до якої обмежено» щодо поновлення розгляду заяви та повідомлення про початок розгляду справи за ознаками вчинення АТ «Львівгаз» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (17) Листом від 25.10.2022 № 63-02/2214 Відділення надіслало АТ «Львівгаз» посвідчену копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 20.10.2022 № 63/65-рп/к про початок розгляду справи № 63/3-02-62-2022.
- (18) Вимога Відділення від 27.12.2022 № 63-02/2698 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (19) Вимога Відділення від 28.04.2023 № 63-02/1006 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (20) Вимога Відділення від 04.09.2023 № 63-02/1948 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (21) Вимога Відділення від 12.12.2023 № 63-02/2962 про подання інформації АТ «Львівгаз».
- (22) Відділення листом від 17.01.2024 № 63-02/117 надіслало АТ «Львівгаз» посвідчену копію подання про попередні висновки у справі № 63/3-02-62-2022. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення АТ «Львівгаз» отримало поштове відправлення 22.01.2024 року

### **3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ**

- (23) Правові засади функціонування ринку природного газу визначено Законом України «Про ринок природного газу», Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закону України «Про НКРЕКП»), Кодексом газорозподільних систем, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (із змінами), Методологією встановлення плати за приєднання до газотранспортних і газорозподільних систем затвердженого постановою НКРЕКП від 24.12.2015 № 3054, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16.03.2016 за № 396/28526 тощо.
- (24) Відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу»:
  - газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам;
  - замовник - фізична або юридична особа, яка на підставі договору замовляє надання однієї чи кількох із таких послуг: приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи; транспортування природного газу; розподіл

природного газу; зберігання (закачування, відбір) природного газу; послуги установки LNG;

- оператор газорозподільної системи - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників);
- приєднання - сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи.

(25) Взаємовідносини оператора газорозподільних систем із суб'єктами ринку природного газу, а також правові, технічні, організаційні та економічні засади функціонування газорозподільних систем визначено у Кодексі газорозподільних систем, що затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор) від 30.09.2015 № 2494, (із змінами, далі – Кодекс).

(26) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу (із змінами):

- вузол обліку природного газу/вузол обліку/ВОГ – сукупність засобів вимірювальної техніки, зокрема лічильник газу або звужуючий пристрій, та допоміжних засобів, призначених для вимірювання, реєстрації результатів вимірювання та розрахунків об'єму природного газу, зведених до стандартних умов, визначених законодавством;
- договір на приєднання до газорозподільної системи/договір на приєднання – письмова угода між оператором газорозподільної системи та замовником послуги з приєднання, яка укладається відповідно до вимог розділу V та за формою, наведеною в цьому Кодексі, визначає їх правовідносини під час виконання приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, яка на законних підставах перебуває у власності чи користуванні (у тому числі в експлуатації) оператора газорозподільної системи;
- комерційний вузол обліку/комерційний ВОГ – вузол обліку природного газу, організований відповідно до вимог цього Кодексу для комерційного обліку природного газу при визначенні об'єму (обсягу) передачі та розподілу (споживання/постачання) природного газу в точці комерційного обліку;
- підключення до газорозподільної системи/підключення до ГРМ – фізичне з'єднання в точці приєднання (на межі балансової належності) газових мереж суміжного суб'єкта ринку природного газу (зокрема споживача) з газорозподільною системою, здійснене в установленому законодавством порядку, зокрема згідно з Кодексом;
- технічні умови приєднання – документ, що визначає комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення приєднання об'єкта (земельної ділянки) замовника до газорозподільної системи і містить вихідні дані для проєктування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, що створюються для потреб об'єкта замовника.

- (27) Порядок приєднання об'єктів замовників (технічного доступу) до ГРМ визначено у розділі V Кодексу (із змінами).
- (28) Пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом. За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі в експлуатації), за умови дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.
- (29) Нормами пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами), передбачено, що приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника.
- (30) Відповідно до пункту 1 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) для приєднання об'єкта будівництва або існуючого об'єкта (земельної ділянки) до газорозподільної системи Оператора ГРМ їх власник (замовник приєднання) має звернутися до цього Оператора ГРМ із заявою про приєднання. Одночасно із заявою про приєднання замовник надає Оператору ГРМ виключний перелік документів, зокрема, заповнений опитувальний лист за формою, затвердженою Оператором ГРМ, у якому зазначаються технічні параметри об'єкта замовника, що має приєднатися до газорозподільної системи.
- (31) Згідно з пунктом 2 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено, що за відсутності зауважень до поданих документів або після їх усунення Оператор ГРМ протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання (або дати усунення зауваження) на підставі даних опитувального листа, поданих документів та параметрів місця забезпечення потужності і точки приєднання визначає тип приєднання замовника та у цей самий строк надає йому (у визначений в опитувальному листі спосіб) дозвіл на приєднання, проект договору на приєднання, проект технічних умов приєднання та відповідні рахунки щодо їх оплати. Договір на приєднання та технічні умови приєднання набувають чинності з дати повернення їх Оператору ГРМ підписаними замовником та за умови оплати вартості

послуг з надання замовнику договору на приєднання та технічних умов приєднання, якщо вона передбачена чинним законодавством.

- (32) Отже, характерними умовами споживання послуги приєднання об'єкта замовника до газорозподільних мереж є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягають газопровідні мережі Оператора ГРМ, характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
  
- (33) Відповідно до абзацу четвертого пункту 4 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, що розробку проєкту зовнішнього газопостачання забезпечував замовник, зазначений проєкт та його кошторисна частина мають бути погоджені Оператором ГРМ, при цьому один екземпляр проєкту після його погодження передається (залишається) Оператору ГРМ. Погодження проєкту зовнішнього газопостачання здійснюється Оператором ГРМ у строк, що не перевищує 15 днів, якщо інше не передбачено законодавством. У цей самий строк надається (у разі наявності) вичерпний перелік зауважень.
  
- (34) Згідно з пунктом 5 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) якщо в опитувальному листі та/або заяві на приєднання замовник визначає виконавцем будівельних робіт з прокладання газових мереж до його земельної ділянки іншого (крім Оператора ГРМ) суб'єкта господарювання (у тому числі якщо тип приєднання підпадає під приєднання, що є стандартним), точка приєднання для об'єкта замовника визначається в існуючій газорозподільній системі Оператора ГРМ та збігається з місцем забезпечення потужності (максимально до нього наближена). У такому разі заходи, які забезпечуються Оператором ГРМ в рамках договору на приєднання, та вартість послуги Оператора ГРМ з приєднання об'єкта замовника (плата за приєднання) включають: а купівлю, встановлення та приймання в експлуатацію вузла обліку в точці вимірювання; розробку проєкту зовнішнього газопостачання (за його необхідності та у разі визначення Оператора ГРМ виконавцем розробки цього проєкту); підключення газових мереж зовнішнього в місці забезпечення потужності (за їх наявності); підключення газових мереж внутрішнього газопостачання замовника в точці приєднання; пуску газу на об'єкт замовника та укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) з урахуванням вимог цього кодексу.
  
- (35) Відповідно до пункту 9 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) Оператор ГРМ впродовж десяти робочих днів у міській місцевості та п'ятнадцяти робочих днів у сільській місцевості після надання йому замовником підтвердних документів про введення в експлуатацію газових мереж внутрішнього газопостачання та їх фізичну наявність в точці приєднання, а також передачі Оператору ГРМ одного екземпляра проєкту внутрішнього газопостачання зобов'язаний забезпечити підключення об'єкта замовника до ГРМ (фізичне з'єднання газових мереж зовнішнього та внутрішнього

газопостачання) за умови дотримання замовником оплати вартості послуги з приєднання, якщо договором на приєднання не встановлений більш пізніший термін. При цьому на момент підключення до ГРМ газових мереж внутрішнього газопостачання Оператор ГРМ:

- забезпечує приймання вузла обліку в експлуатацію відповідно до вимог цього Кодексу;
- складає та підписує відповідно до вимог цього Кодексу з власником газових мереж внутрішнього газопостачання заяву-приєднання до договору розподілу природного газу з його персоніфікованими даними або технічну угоду про умови приймання-передачі природного газу, передбачену цим Кодексом для суміжних суб'єктів ринку природного газу;
- складає та підписує з власником газових мереж внутрішнього газопостачання акт розмежування балансової належності газопроводів та експлуатаційної відповідальності сторін, який є невід'ємною частиною договору розподілу природного газу (технічної, угоди);
- здійснює заходи з унеможливлення несанкціонованого відбору природного газу на період до початку розподілу природного газу, в тому числі шляхом встановлення інвентарної заглушки та/або пломбування запірних пристроїв. Пуск газу в газові мережі внутрішнього газопостачання (на об'єкт споживача, суміжного суб'єкта ринку природного газу) здійснюється Оператором ГРМ в установленому законодавством порядку протягом п'яти робочих днів у міській місцевості та десяти робочих днів у сільській місцевості за умови укладання договору розподілу природного газу (технічної угоди) та після набуття споживачем (суміжним суб'єктом ринку природного газу) підтверджених обсягів природного газу на відповідний період.

Якщо на момент підключення до ГРМ і прийняття в експлуатацію вузла обліку власник газових мереж внутрішнього газопостачання забезпечив укладення договору розподілу природного газу (технічної угоди), а також за наявності у нього підтверджених обсягів природного газу на поточний календарний період пуск газу в газові мережі внутрішнього газопостачання здійснюється Оператором ГРМ одночасно з підключенням до ГРМ та складанням акту приймання комерційного вузла обліку в експлуатацію.

- (36) Згідно з положеннями глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) передбачено право замовника обирати, із зазначенням в опитувальному листі та/або заяві на приєднання, виконавця розробки проектів та виконавця будівельних робіт з прокладання газових мереж.
- (37) Абзацом три пункту 14 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, що при забезпеченні послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи Оператор ГРМ має право залучати третіх осіб на умовах договору підряду.

#### **4. СТАНОВИЩЕ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ**



- (38) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі - Методики) Відділення провело дослідження становища АТ «Львівгаз» на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи у місті Львів та Львівській області.
- (39) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1. Методики, можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

#### **4.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища**

- (40) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

##### **4.1.1. Суб'єкт господарювання**

- (41) Об'єктом аналізу є АТ «Львівгаз» - суб'єкт господарювання, що здійснював діяльність на ринку послуг з приєднання об'єктів замовника до газорозподільної системи в межах території міста Львів та Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено».

##### **4.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання**

- (42) Об'єктом аналізу є ринок послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи.
- (43) Інша господарська діяльність АТ «Львівгаз», крім послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено», не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

#### **4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище**

#### **4.2.1.Перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання**

- (44) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (45) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (46) Відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу», приєднання - сукупність організаційних і технічних заходів, у тому числі робіт, спрямованих на створення технічної можливості для надання послуг транспортування чи розподілу природного газу, які здійснюються у зв'язку з підключенням об'єкта будівництва чи існуючого об'єкта замовника до газотранспортної або газорозподільної системи.
- (47) Газорозподільна система - технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам (пункт 6 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок природного газу»).
- (48) Діяльність з розподілу природного газу здійснюється оператором газорозподільної системи, яким відповідно до статті 1 Закону України «Про ринок природного газу» є суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії здійснює діяльність із розподілу природного газу газорозподільною системою на користь третіх осіб (замовників) та відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» визначено сфери діяльності суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері розподілу природного і нафтового газу трубопроводами.
- (49) Оператор газорозподільної системи надає споживачу послугу з розподілу природного газу, яка включає в себе забезпечення цілодобового доступу споживача до газорозподільної системи в межах приєднаної потужності його об'єкта і розподіл (переміщення) належному споживачу (його постачальнику) природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки до межі балансової належності об'єкта споживача.
- (50) Послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи не є взаємозамінною з будь-якою іншою послугою.

- (51) Таким чином, послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є товаром щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «Львівгаз».

#### **4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)**

- (52) «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (53) З метою отримання послуги з розподілу природного газу, в межах території міста Львів та Львівської області, споживачу необхідно здійснити приєднання об'єкта до газорозподільної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (54) Отже, послуги з розподілу природного газу та приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є взаємопов'язаними та надавались на території міста Львів та Львівської області одним суб'єктом господарювання – «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (55) Споживачами послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи у місті Львів та Львівській області є юридичні та фізичні особи, що мають намір приєднати об'єкт до газопровідної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено».

#### **4.3. Визначення товарних меж ринку**

- (56) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (57) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо, подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо, наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (58) «Інформація, доступ до якої обмежено»

- (59) Порядок приєднання об'єктів замовників (технічного доступу) до газорозподільної системи визначено у розділі V Кодексу газорозподільних систем затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (із змінами) зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1379/27824 (далі – Кодекс).
- (60) Пунктом 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом. За зверненням власника об'єкта чи земельної ділянки (замовника) про приєднання його об'єкта до ГРМ Оператор ГРМ зобов'язаний забезпечити приєднання об'єкта (земельної ділянки) до ГРМ, що на законних підставах перебуває в його власності або користуванні (у тому числі в експлуатації), за умов дотримання власником (замовником) вимог цього Кодексу та чинного законодавства.
- (61) Нормами пункту 4 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами), передбачено, що приєднання об'єктів (земельних ділянок) замовника до ГРМ здійснюється на підставі договору на приєднання, що укладається за формами, наведеними у додатках 15, 16 до цього Кодексу. При цьому невід'ємною частиною договору на приєднання є технічні умови приєднання (додаток 17), які визначають вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього газопостачання від місця забезпечення потужності до точки приєднання, які будуються Оператором ГРМ, та вихідні дані для проектування та будівництва газових мереж внутрішнього газопостачання об'єкта замовника від точки приєднання до газових приладів і пристроїв замовника.
- (62) Отже, характерними умовами споживання послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягають газопровідні мережі Оператора ГРМ, характеристики яких є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (63) Отримання, юридичними та фізичними особами, послуги з розподілу природного газу, є неможливою без надання послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, що знаходиться у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації Оператора ГРМ.
- (64) Отже, у споживачів відсутня можливість вибору підприємства, яке б надавало послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «Львівгаз».
- (65) Враховуючи зазначене, за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару,

товарними межами досліджуваного ринку є послуга з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, як така, що не має товарів – замінників.

#### **4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку**

- (66) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (67) Згідно з частиною першою статті 9 Закону України «Про ринок природного газу» господарська діяльність на ринку природного газу, пов'язана з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, провадиться за умови отримання відповідної ліцензії. Ліцензія на провадження господарської діяльності на ринку природного газу, пов'язаної з його транспортуванням, розподілом, зберіганням, наданням послуг установки LNG, постачанням природного газу, видається Регулятором в установленому законодавством порядку.
- (68) Відповідно до положень пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2017 № 201, місце провадження господарської діяльності – територія адміністративно-територіальної одиниці (область, район, місто, село тощо), де знаходиться газорозподільна система ліценziata, до якої підключено не менше 50 000 точок приєднання суб'єктів ринку природного газу, щодо якої НКРЕКП прийнято рішення про надання права ліцензіату в її межах здійснювати господарську діяльність з розподілу природного газу.
- (69) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (70) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (71) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (72) Отже, характерними умовами споживання послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримувати цю послугу лише в межах тієї території, на якій знаходиться газорозподільна система Оператора ГРМ, характеристики якої є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (73) Враховуючи вищезазначене, територіальними (географічними) межами ринку послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є територія «Інформація, доступ до якої обмежено», місто Львів та

Львівська область, в межах газорозподільної системи, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації «Інформація, доступ до якої обмежено».

#### **4.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку**

- (74) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (75) Часовими межами ринку послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи визначено період січень 2016 року – серпень 2023 року проміжок часу, протягом якого залишались незмінні структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

#### **4.6. Визначення потенційних конкурентів**

- (76) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (77) Власники об'єктів будівництва або об'єктів (земельних ділянок), які фізично не підключені до ГРМ, мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, що на законних підставах перебуває у власності або користуванні (у тому числі в експлуатації) Оператора ГРМ, у порядку, визначеному цим розділом (пункт 1 глави 1 розділу V Кодексу (із змінами)).
- (78) Характерними умовами споживання послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є те, що споживачі можуть отримати цю послугу лише в межах тієї території, на якій пролягає газорозподільна система Оператора ГРМ, характеристики якої є джерелом вихідних даних для складання технічних умов.
- (79) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (80) У споживачів відсутня можливість вибору підприємства, яке б надавало послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області.
- (81) Враховуючи вищезазначене, внаслідок особливостей надання послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, конкуренція на

ринку послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в територіальних межах міста Львів та Львівської області – відсутня, тому потенційні конкуренти у Товариства відсутні.

#### **4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок**

- (82) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (83) Для вступу суб'єктів господарювання на ринок послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи існують адміністративні, економічні та організаційні бар'єри, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, наявністю у суб'єкта господарювання газорозподільної системи або використання вже збудованої газорозподільної системи, необхідністю побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (84) Також, бар'єром для вступу на ринок послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи є обмеження пов'язане з необхідністю отримання у власність, господарське відання та користування і експлуатацію газорозподільної системи та необхідність отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з розподілу природного газу в межах території міста Львів та Львівської області.
- (85) Враховуючи зазначене, АТ «Львівгаз» в територіальних межах газорозподільної системи, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «Львівгаз», працювало одноосібно, не зазнавало конкуренції на цьому ринку, в свою чергу споживачі (замовники послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи), у період січень 2016 року – серпень 2023 року, не мали можливості отримати зазначені послуги від інших суб'єктів господарювання.

#### **4.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища**

- (86) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (87) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (88) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок

обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

- (89) Враховуючи вищезазначене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», АТ «Львівгаз» у період січень 2016 року – серпень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в межах території міста Львів та Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено», з часткою 100 %, оскільки Товариство єдине надавало відповідні послуги на ринку та не мало жодного конкурента.

## **5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ**

### **5.1. Обставини**

- (90) «Інформація, доступ до якої обмежено»
- (91) У Заяві «Інформація, доступ до якої обмежено» зазначив, зокрема, що у 2016 році ПАТ «Львівгаз» видало «Інформація, доступ до якої обмежено», Технічні умови приєднання № 33/1531 від 19.07.2016 до газорозподільної системи індивідуального житлового будинку, з прокладанням вуличного газопроводу, «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (92) У липні 2019 року «Інформація, доступ до якої обмежено» оплатив, видані АТ «Львівгаз» рахунки, зокрема, рахунок № 69088261 від 16.07.2019 року за погодження проектно-технічної документації (ГПВ) – 1 084,28 грн. та рахунок № 69088691 від 19.07.2019 за нестандартне приєднання (від 3 м. куб/год) – 5 266,90 грн.
- (93) Станом на 30.12.2021 року АТ «Львівгаз» не приєднало зазначений житловий будинок до газорозподільної системи
- (94) Відповідно до інформації, наданої АТ «Львівгаз» у листі від 14.02.2022 № 790007.1-Лв-3221-0222, встановлено, що «Інформація, доступ до якої обмежено» виступала замовником розробки технічних умов приєднання до газорозподільної системи індивідуального житлового будинку «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (95) До заяви щодо надання послуги приєднання до газорозподільної системи зазначеного житлового будинку АТ «Львівгаз» надані, зокрема, такі документи:



- «Опитувальний лист для виготовлення технічних умов на реконструкцію системи газопостачання та приєднання до газорозподільної системи житлового будинку», в якому зазначено, що надання послуг з розробки проєкту зовнішнього та внутрішнього газопостачання та будівництво газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання забезпечує «Інформація, доступ до якої обмежено»;
  - довідку про те, що «Інформація, доступ до якої обмежено» за власний рахунок здійснює прокладання газопроводу до власного житлового будинку, в перспективі до цього газопроводу планується підключення трьох житлових будинків.
- (96) Згідно з абзацом четвертим пункту 2 глави 2 розділу V Кодексу (із змінами) визначено, що за відсутності зауважень до поданих документів або після їх усунення Оператор ГРМ протягом десяти робочих днів з дня реєстрації заяви про приєднання (або дати усунення зауваження) на підставі даних опитувального листа, поданих документів та параметрів місця забезпечення потужності і точки приєднання визначає тип приєднання замовника та у цей самий строк надає йому (у визначений в опитувальному листі спосіб) дозвіл на приєднання, проєкт договору на приєднання, проєкт технічних умов приєднання та відповідні рахунки щодо їх оплати.
- (97) Відповідно до пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу (із змінами) технічні умови приєднання – документ, що визначає комплекс умов і вимоги до інженерного забезпечення приєднання об'єкта (земельної ділянки) замовника до газорозподільної системи і містить вихідні дані для проектування газових мереж зовнішнього та внутрішнього газопостачання, що створюються для потреб об'єкта замовника.
- (98) АТ «Львівгаз» видало Технічні умови приєднання № 33/1531 від 19.07.2016 до газорозподільної системи (тип приєднання: нестандартне) індивідуального житлового будинку з прокладанням вуличного газопроводу «Інформація, доступ до якої обмежено» (далі – Технічні умови).
- (99) У Технічних умовах визначено, зокрема, що:
- тип приєднання: нестандартне;
  - місце забезпечення потужності об'єкта Замовника встановлюється на: розподільчому газопроводі низького тиску Ду76 мм (сталь, глибина залягання – 0,9 м);
  - точка приєднання об'єкта Замовника встановлюється на: розподільчому газопроводі низького тиску Ду76 мм (сталь, глибина залягання – 0,9 м);
  - прогнозована точка вимірювання (місце встановлення вузла обліку): на межі земельної ділянки з дистанційним пристроєм передачі даних.
- (100) В розділі IV Технічних умов визначено вихідні дані для проектування газових мереж внутрішнього газопостачання, зокрема, при проектуванні газових мереж внутрішнього газопостачання (від точки приєднання до газових приладів Замовника), будівництво яких забезпечується Замовником,

необхідно врахувати таке: проектування газопроводу низького тиску з врахуванням перспективи забудови з влаштуванням вузла обліку газу на межі земельної ділянки.

- (101) У розділі V Технічних умов визначено вимоги до комерційного вузла обліку природного газу, зокрема, при проектуванні комерційного вузла обліку необхідно врахувати таке: на межі земельної ділянки з дистанційним пристроєм передачі даних.
- (102) У Робочому проекті (загальній пояснювальній записці) 80-ГС-2017-ГПВ газифікації індивідуального житлового будинку з прокладанням вуличного газопроводу «Інформація, доступ до якої обмежено», зокрема, передбачено, що для обліку паливного газу передбачається встановлення лічильника газу ВК G-4 «Elster» з можливістю встановлення дистанційного пристрою передачі даних ТБК-2.01НМ на межі земельної ділянки. Зазначений робочий проект АТ «Львівгаз» надало до Відділення у додатках до листа від 29.12.2023 № ЛГ-19008/109/2-23.
- (103) У Робочому проекті 80-ГС-2017-ГПВ зазначено, що підставою для проектування були Технічні умови ПАТ «Львівгаз» № 33/1531 від 19.07.2016р.
- (104) У 2019 році АТ «Львівгаз» видало проект договору №03S790-17522-19 від 17.07.2019 на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що не є стандартним) та рахунок для оплати за погодження проектно-технічної документації (ГПВ) та рахунок за нестандартне приєднання (від 3 м. куб/год). Зазначені рахунки «Інформація, доступ до якої обмежено» оплатив. Також, 17.07.2019 року АТ «Львівгаз» та «Інформація, доступ до якої обмежено» підписали Додаткову угоду до Договору на приєднання до газорозподільної системи (для приєднання, що не є стандартним) №03S790-17522-19 від 17.07.2019.
- (105) Щодо встановлення, замовнику приєднання об'єкта до газорозподільної системи («Інформація, доступ до якої обмежено»), умови встановлення комерційних вузлів обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних, АТ «Львівгаз» у листі від 14.02.2022 № 790007.1-Лв-3221-0222 зазначило про те, що «...нормами пункту 1 глави 3 розділу X Кодексу (чинного на той час), з метою удосконалення системи комерційного обліку природного газу, підвищення рівня достовірності вимірювання об'єму природного газу комерційними вузлами обліку в газорозподільних системах та для забезпечення належної організації добового балансування на ринку природного газу України Оператори ГРМ та їх суміжні суб'єкти ринку природного газу, зокрема споживачі, повинні здійснювати відповідні заходи з організації та облаштування комерційних вузлів обліку природного газу засобами дистанційної передачі даних...».

- (106) Замовник приєднання об'єкта до газорозподільної системи, «Інформація, доступ до якої обмежено», у додатках до запиту на отримання публічної інформації від 01.07.2022 року надав копію листа НКРЕКП від 21.02.2022 № 391/16.2.3/10-22.
- (107) У зазначеному листі НКРЕКП повідомило про розгляд звернення «Інформація, доступ до якої обмежено» та надало відповідні роз'яснення щодо правомірності дій АТ «Львівгаз», зокрема, зауважило, що вимога АТ «Львівгаз» щодо обов'язкового встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання є неправомірною і не узгоджується з пунктом 2 глави 3 розділу X Кодексу (із змінами).
- (108) Відповідно до абзацу один пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу (із змінами) власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб.; крім власників комерційних вузлів обліку природного газу з лічильниками типорозмірів G-1,6, G-2,5, G-4, G-6 та річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.
- (109) Абзацом другим пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу (із змінами) встановлено, що споживачі, у тому числі побутові, та суміжні Оператори ГРМ, газодобувні підприємства, виробники біогазу або інших видів газу з альтернативних джерел не мають права відмовити Оператору ГРМ, до ГРМ якого підключені їх об'єкти, в організації та облаштуванні їх комерційних вузлів обліку засобами дистанційної передачі даних, якщо такі заходи забезпечуються за його рахунок.
- (110) АТ «Львівгаз» надало інформацію щодо кількості запропонованих для встановлення комерційних вузлів обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб. за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи (за рахунок побутового споживача):
- «Інформація, доступ до якої обмежено»;
  - «Інформація, доступ до якої обмежено».
- (111) Отже, АТ «Львівгаз» у 2019 – 2023 роках систематично встановлювало додаткову умову замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб, а саме необхідність встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача.

- (112) Вищенаведене свідчить, що дії АТ «Львівгаз» щодо встановлення замовнику послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи/побутовому споживачу із річним споживанням до 10 тис. м куб. додаткової умови, зокрема, обов'язкового встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання є неправомірною та можуть призвести до додаткових витрат замовника послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, яких можна було уникнути.
- (113) У разі не включення АТ «Львівгаз» до технічних умов на приєднання вимоги щодо оснащення лічильника природного газу засобом дистанційної передачі даних, такі побутові споживачі могли заощадити кошти/могли уникнути додаткових витрат.
- (114) За відсутності конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в межах території міста Львів та Львівської області, на якій розташована газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «Львівгаз» замовники послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (115) Таким чином, дії акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» щодо встановлення додаткової умови, а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи, для побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб., є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуг з приєднання), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

## **5.2. Наслідки дій Відповідача**

- (116) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (117) Встановлення АТ «Львівгаз» замовникам послуги приєднання об'єкта до газорозподільної системи, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., додаткової умову, а саме необхідність встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, може призвести до додаткових витрат замовника послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, яких можна було уникнути.
- (118) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області, коли споживачі мали б можливість обирати більш вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, такі дії АТ «Львівгаз» щодо встановлення додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме необхідність встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., які можуть призводити до ущемлення інтересів споживачів (замовників приєднання об'єкта до газорозподільної системи), були б неможливими.

### **5.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку**

- (119) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області АТ «Львівгаз» не мало б можливості встановлювати додаткові умови, оскільки, замовник послуги з приєднання об'єкта мав можливість обрати іншого суб'єкта господарювання, який забезпечив надання послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи відповідно до діючого законодавства.
- (120) Відповідно до абзацу один пункту 2 глави 3 розділу X Кодексу (із змінами) власники комерційних вузлів обліку (крім побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб.; крім власників комерційних вузлів обліку природного газу з лічильниками типорозмірів G-1,6, G-2,5, G-4, G-6 та річний обсяг обліку природного газу яких менше 10 тис. м куб.) зобов'язані в установленому законодавством порядку забезпечити організацію та облаштування на власних комерційних вузлах обліку засобів дистанційної передачі даних.
- (121) Отже, умова АТ «Львівгаз» щодо обов'язкового встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання об'єкта до газорозподільної системи, для побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб., є неправомірною.

- (122) Тому, за умови, що АТ «Львівгаз», як один з учасників ринку приєднання об'єкта до газорозподільної системи в умовах значної конкуренції, могло б не отримати замовлення на здійснення приєднання об'єкта до газорозподільної системи, оскільки вартість встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання об'єкта до газорозподільної системи, для побутових споживачів із річним споживанням до 10 тис. м куб., є дорожчою ніж встановлення комерційного вузла обліку природного газу без відповідного функціоналу.
- (123) Дії АТ «Львівгаз» щодо встановлення додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., стали можливими через відсутність конкуренції на ринку надання послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в територіальних межах міста Львів та Львівської області.
- (124) Отже, у споживачів (замовників) послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області можливість мати альтернативу щодо вибору виконавця послуг з приєднання об'єкта до газорозподільної системи – відсутня.
- (125) АТ «Львівгаз» було єдиним суб'єктом господарювання, яке у період січня 2016 року - серпня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах міста Львів та Львівської області, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у встановленні додаткової умови замовникам послуги приєднання об'єкта до газорозподільної системи, отримання послуги може завдавати шкоди інтересам споживачів, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуги з приєднання до газорозподільної системи.

#### **5.4 Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем**

- (126) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (127) Ураховуючи вищезазначене, дії АТ «Львівгаз», яке у період січня 2016 року - серпня 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в

межах території міста Львів та Львівської області, на якій розташована газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «Львівгаз», з часткою 100 %, оскільки у нього не було жодного конкурента, які полягали, зокрема, у встановленні у часовому проміжку січень 2019 року - квітень 2023 року, додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., може призвести до ущемлення інтересів споживачів зазначеної послуги, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку кваліфіковано, як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

## 6. ІНФОРМАЦІЯ ВІДПОВІДАЧА

- (128) АТ «Львівгаз» у листі від 29.12.2023 № ЛГ-19008/109/2-23 повідомило, що здійснило нестандартне приєднання житлового будинку «Інформація, доступ до якої обмежено» від 16.08.2023 б/н (вх. АТ «Львівгаз» № 3Г-5359-79001-0823.1), щодо виконання послуги нестандартного приєднання та наданих документів: Робочий проект «Газифікація житлового будинку з прокладанням вуличного газопроводу», акту готовності об'єкта до експлуатації системи газопостачання, акту перевірки та очищення димових і вентиляційних каналів житлового будинку, копії договору на технічне обслуговування газового обладнання, копії додаткової угоди до Договору на приєднання до ГРС № №03S790-17522-19 від 17.07.2019, копії оплати рахунку № 69088691 від 19.07.2019 року за нестандартне приєднання.
- (129) Також, АТ «Львівгаз» у додатках до листа 29.12.2023 № ЛГ-19008/109/2-23 подало копію акту № 684 від 22.08.2023 прийняття в експлуатацію комерційного вузла обліку газу та копію акту № 3472 від 25.08.2023 на включення газу.
- (130) Разом з цим, АТ «Львівгаз» у листі від 05.07.2023 № 79001-Сл-13798-07232 та листі від 11.09.2023 № ЛГ-17533/01-23, повідомило, що у період травня – серпня 2023 року не встановлювало додаткову умову замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб, а саме необхідність встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача.
- (131) При цьому, АТ «Львівгаз» у листі від 29.12.2023 № ЛГ-19008/109/2-23 повідомило, що у зв'язку із зупиненням дії ліцензії на право провадження

господарської діяльності з розподілу природного газу, відповідно до постанови НКРЕКП від 31.08.2023 № 1595, Товариство з вересня 2023 року не встановлювало комерційні вузли обліку природного газу з дистанційним пристроєм передачі даних, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб. за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача та не робило пропозицій про їх встановлення побутовим споживачам.

- (132) Враховуючи інформацію, надану АТ «Львівгаз» у листі від 05.07.2023 № 79001-Сл-13798-07232 та листі від 11.09.2023 № ЛГ-17533/01-23 порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено.
- (133) На засіданні адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України під час розгляду справи № 63/3-02-62-2022 представник Відповідача «Інформація, доступ до якої обмежено» надав усні пояснення.
- (134) Надані пояснення не спростовують факт вчинення АТ «Львівгаз» порушення законодавства про захист економічної конкуренції передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»; не враховують, що: звернення до АТ «Львівгаз» подавав орган місцевого самоврядування, «Інформація, доступ до якої обмежено» (замовника приєднання житлового будинку до газорозподільної системи/побутового споживача); згідно з частиною другою статті 42 Закону України «Про захист економічної конкуренції» перебіг строку давності зупиняється на час розгляду органами Антимонопольного комітету України справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції; Відділення надсидало вимоги АТ «Львівгаз» в межах здійснення заходів державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на підставі статей 3, 7, 17, 22, 22<sup>1</sup> Закону України «Про Антимонопольний комітет України»; справа № 63/3-02-62-2022 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочата у зв'язку з наявною системністю дій АТ «Львівгаз» щодо встановлення додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача та тривалим характером вчинення порушення; заява подана «Інформація, доступ до якої обмежено» стосувалась протиправних дій АТ «Львівгаз» при здійсненні приєднання до газорозподільної системи об'єкта замовника: житлового будинку.

## 7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ



- (135) Таким чином, доказами, зібраними під час здійснення провадження у справі № 63/3-02-62-2022 доведено, що АТ «Львівгаз», займаючи у період: січень 2016 року - серпень 2023 року монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи в межах території міста Львів та Львівської області, на якій розташована газорозподільна система, що перебувала у власності, господарському віданні, користуванні чи експлуатації АТ «Львівгаз», з часткою 100 %, оскільки у нього не було жодного конкурента, своїми діями, що полягали у встановленні, січні 2019 року - квітні 2023 року, додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м куб., а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке кваліфікується за частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (136) Відповідно до статті 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

## **8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ**

- (137) Відповідно до абзацу 3 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09 серпня 2023 року № 3295-IX справи про порушення законодавства про захист економічної, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим Законом, розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим Законом.
- (138) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (139) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт,

послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(140) При визначенні розміру штрафу враховано: порушення вчинено не вперше, тривалість вчинення порушення, порушення припинено, не визнання вчинення порушення.

(141) «Інформація, доступ до якої обмежено»

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», абзацом 3 пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України», статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами і доповненнями) та пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-рп, із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

### **ПОСТАНОВИЛА:**

1. Визнати, що акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами діяльності у період: січень 2016 року - серпень 2023 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, в межах території міста Львів та Львівської області, «Інформація, доступ до якої обмежено», з часткою 100%, оскільки акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») єдине надавало відповідні послуги на ринку та не мало жодного конкурента.
2. Визнати, дії акціонерного товариства «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено»), які полягають у встановленні, у період: січень 2019 року - квітень 2023 року, додаткової умови замовникам послуги з приєднання об'єкта до газорозподільної системи, зокрема, побутовим споживачам із річним споживанням до 10 тис. м

куб., а саме встановлення комерційного вузла обліку природного газу з пристроєм дистанційної передачі даних за рахунок плати за приєднання до газорозподільної системи/за рахунок побутового споживача, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з приєднання об'єкта замовника до газорозподільної системи, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (замовників послуги з приєднання), які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на акціонерне товариство «Оператор газорозподільної системи «Львівгаз» («Інформація, доступ до якої обмежено») штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає оплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Згідно з частиною першою статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рішення органу Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання. Зазначений строк не підлягає поновленню.

Голова Колегії,  
Голова Відділення

Андрій КАШНІКОВИЧ